

Kadernota 2027 - 2030

INHOUDSOPGAVE

Kadernota 2027 - 2030.....	1
Inhoudsopgave.....	3
Voorwoord	4
Inleiding	5
Leeswijzer	6
Kaderstelling op de exploitatie - Meerjarenperspectief 2027-2030	7
Toelichting kaderstelling op de exploitatie	7
Aangevraagde middelen voor 2027 e.v. voor nieuw beleid.....	7
Aanvullende dekkingsbronnen voor een sluitende begroting	10
Eindconclusie gepresenteerd meerjarenperspectief 2027 – 2030.....	10
Kaderstelling op de Investeringsplanning en schuldquote.....	11
Toelichting kaderstelling op de investeringen en schuldquote	11
Investeringsplafond	11
Investeringsplanning tot en met 2026.....	12
Investeringsplanning ten opzichte van investeringsplafond en schuldquote.....	13
Overige uitgangspunten begroting 2027	15
Bijlagen	17
Bijlage 1 Meerjaren Investeringsplanning 2027 - 2030	17
Bijlage 2 Aangevraagde middelen 2027 e.v. voor nieuw beleid - niet gehonoreerd	22

VOORWOORD

Met deze kadernota blikken wij vooruit op het komende begrotingsjaar en zetten wij de koers uit voor de jaren die volgen. Tegelijkertijd markeert deze nota een belangrijk moment om terug te kijken op de afgelopen collegeperiode. De afgelopen vier jaar hebben we – met steun van de gemeenteraad – kunnen bouwen aan de ontwikkeling van een stevige ambtelijke organisatie, waarvan de resultaten inmiddels zichtbaar zijn, daarnaast is grip gekregen op de financiën en is een aantal grote besluiten genomen.

Trots op wat we hebben bereikt

In de afgelopen jaren hebben wij, samen met de gemeenteraad, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners, gewerkt aan een gemeente die sterker, duurzamer en mooier is geworden. Daar zijn we trots op! We zien dit terug in projecten als de transformatie van Middelland, bouwproject Snellerpoort en Hof van Harmelen. We krijgen grip op het beheer van de openbare ruimte. We hebben een nieuw grondstoffenbeleid, cultuurbeleid en een toetsingskader wind waar we weer jaren mee vooruit kunnen. De kosten voor jeugdzorg en de WMO zijn veel beter onder controle, het minimabeleid is versterkt met de invoering van de Groene Hart Pas en vluchtelingen hebben een plek in onze gemeente gekregen.

Vertrouwen voor de toekomst

Terugkijkend mogen we constateren dat er een stevige basis ligt voor de toekomst. De financiële positie van de gemeente blijft uitdagend, maar is beter beheersbaar. Voor ons ligt nu de opgave om deze lijn voort te zetten. De Kadernota 2027 bevat weinig nieuw beleid, omdat de coalitieonderhandelingen nog bezig zijn. Alleen noodzakelijke en niet uitstelbare zaken zijn opgenomen. Het college wenst de opvolgers veel succes met Woerden nóg mooier maken!

Het college van burgemeester en wethouders

INLEIDING

Voor u ligt de Kadernota 2027 van de gemeente Woerden. Omdat de coalitieonderhandeling nog gaande zijn is de Kadernota 2027 een beleidsarm document. Dit houdt in dat alleen ontwikkelingen zijn meegenomen die onvoorzien waren, onvermijdelijk zijn en/of geen uitstel dulden (onuitstelbaar). We hebben hierin keuzes moeten maken. Bij het opstellen van de Begroting 2027-2030 beoordelen we opnieuw of er ruimte ontstaat voor aanvullende wensen.

Parallel aan het proces van opstellen van de Kadernota 2027 is de Voorjaarsrapportage 2026 uitgevraagd. Het saldo vanuit de Voorjaarsrapportage 2026 vormt de basis voor de Kadernota 2027. Een deel van de mutaties die bij Voorjaarsrapportage 2026 zijn aangeleverd hebben een structureel karakter en zijn verwerkt in het saldo Voorjaarsrapportage 2026. In de Kadernota 2027 is nog geen rekening gehouden met de effecten van de meicirculaire 2026; hierover wordt de raad separaat geïnformeerd. Wel hebben we aangegeven welke dekkingsmogelijkheden er zijn, zoals de structurele doorwerking van de hogere inkomsten OZB en leges burgerzaken.

Via de uitkering uit het gemeentefonds ontvangen we loon- en prijscompensatie, waarmee bijvoorbeeld (een deel van) de toename van de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen gecompenseerd wordt. Daarnaast stellen we voor om incidentele uitgaven met een maximale looptijd van drie jaar te dekken via een onttrekking aan de algemene reserve. De stand van de algemene reserve laat dit toe en noodzakelijk geachte ontwikkelingen kunnen op deze wijze doorgang vinden.

Bij de Begrotingen 2025 en 2026 zijn bezuinigingsmaatregelen vastgesteld. We hebben de invulling van de bezuinigingsmaatregelen geïnventariseerd. Op dit moment is het beeld dat we de bezuinigingsmaatregelen kunnen invullen, met uitzondering van de maatregel op de Wmo (ongeveer € 450.000).

We zien in de Kadernota 2027 een structureel nadelig resultaat ontstaan. We verwachten dat de bijstelling van de uitkering uit het gemeentefonds bij de meicirculaire 2026 het nadelig resultaat voor 2027 geheel of voor een groot deel kan dekken. Mocht de uitkering uit het gemeentefonds niet toereikend zijn, dan is er de mogelijkheid om de dotatie reserve zwembad vanuit de algemene reserve in 2027 te verlagen of laten vervallen. Als laatste optie kan het surplus in de algemene reserve in 2027 worden ingezet om te komen tot een sluitende begroting.

LEESWIJZER

De planning & controlcyclus van Woerden bestaat uit de volgende documenten:

1. Kadernota
In de Kadernota 2027 worden de uitgangspunten vastgelegd voor het opstellen van de begroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030. Het gaat hierbij zowel om nieuwe wet- en regelgeving als onvermijdelijke ontwikkelingen en noodzakelijk geachte investeringen.
2. Begroting met meerjarenperspectief
Met de Begroting 2027-2030 geeft de raad het college opdracht om in het jaar 2027 het voorgenomen beleid uit te voeren binnen de financiële begroting. De raad autoriseert nieuwe of aanvullende investeringskredieten. Het meerjarenperspectief 2028-2030 laat het financiële effect van het voorgenomen beleid zien, maar wordt niet vastgesteld.
3. Voorjaarsrapportage
In de Voorjaarsrapportage 2027 worden de beleidsmatige ontwikkelingen in het lopende jaar opgenomen en wordt waar nodig de financiële begroting 2027 bijgesteld.
4. Najaarsrapportage
In de Najaarsrapportage 2027 worden de beleidsmatige ontwikkelingen in het lopende jaar opgenomen en wordt waar nodig de financiële begroting 2027 bijgesteld.
5. Jaarstukken
In het jaarverslag 2027 wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. In de jaarrekening 2027 staat de financiële verantwoording over het begrotingsjaar centraal.

Met de Kadernota 2027 vraagt het college de raad om de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 vast te stellen. Gelijk aan voorgaande jaren geeft het college in dit document aan welke keuzes zij op voorhand heeft gemaakt.

In het hoofdstuk “kaderstelling op de exploitatie” wordt het meerjarenperspectief doorgerekend, waarna conclusies worden getrokken. In het hoofdstuk zijn voorstellen opgenomen om te komen tot een structureel sluitend meerjarenperspectief.

In het hoofdstuk “kaderstelling op de schuldquote en investeringen” wordt de ontwikkeling van de schuldquote geschetst. Beheersing van de schuldenlast houdt verband met het prioriteren van de noodzakelijke en gewenste investeringsprojecten. Het investeringsplafond is hierbij een sturingsinstrument.

In het hoofdstuk “overige uitgangspunten” worden de financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 toegelicht.

Als laatste volgen de bijlagen, te weten de meerjaren-investeringsplanning 2027-2030, het overzicht van de niet gehonoreerde aanvragen voor aanvullende middelen in 2027 en separaat de concept-programmering openbare ruimte 2027-2030.

KADERSTELLING OP DE EXPLOITATIE - MEERJARENPECTIEF 2027-2030

TOELICHTING KADERSTELLING OP DE EXPLOITATIE

In de tabellen in deze paragraaf wordt het actuele meerjarenperspectief 2027 – 2030 in stappen opgebouwd. Startpunt is het meerjarenperspectief uit de Begroting 2026. Dat perspectief sloot in 2027 met positief saldo. De latere jaarschijven (2028 en 2029) waren negatief.

Vervolgens zijn de bijstellingen uit de Voorjaarsrapportage 2026, met de structurele uitwerking voor de volgende opgenomen. Dit leidt tot het volgende financiële eerste beeld voor de jaren 2027-2030.

Omschrijving (+/+ = voordelig, -/- is nadelig) (Bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo 2027 - 2030	12	-1.002	-220	-220
Raadbesluiten	0	0	0	0
Begrotingssaldo vóór Voorjaarsrapportage 2026	12	-1.002	-220	-220
Subtotaal gehonoreerde aanvragen Voorjaarsrapportage 2026	-1.134	-1.339	-1.473	-1.473
Begrotingssaldo ná Voorjaarsrapportage 2026	-1.122	-2.341	-1.693	-1.693

AANGEVRAAGDE MIDDELEN VOOR 2027 E.V. VOOR NIEUW BELEID

In het jaar 2027 worden de ambities en wensen van de nieuwe coalitie leidend. De aanvragen voor middelen voor jaren 2027 en verder die betrekking hebben op nieuw beleid of waarin beleidskeuzes mogelijk zijn hebben we daarom niet gehonoreerd in deze Kadernota.

Omschrijving (+/+ = voordelig, -/- is nadelig) (Bedragen x € 1.000)	Progr. Taak-veld	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo ná Voorjaarsrapportage 2026		-1.122	-2.341	-1.693	-1.693
Kadernota 2027 - noodzakelijk					
1 Veiligheidsregio Utrecht (dekking indexatie algemene uitkering)	1	-	-	-	-
2 Aanbesteding gemeentelijke websites	1	-150	-	-	-
3 Databeheer programma's & projecten	2	-10	-10	-10	-
4 Arbo & gezondheid: uitvoeren nulmeting + onderzoek	2	-55	PM	PM	PM
5 Beheermedewerker openbare verlichting	2	-84	-84	-84	-84
6 Afvalinzameling voor Oudewater + extra exploitatiekosten	2	BN	BN	BN	BN
7 Allround medewerker afval & reiniging	2	BN	BN	BN	BN
8 Digitale afvalpas	2	-35	-5	-5	-5
9 GR Sociaal Domein Utrecht West	3	-112	-	-	-
10 GR Sociaal Domein Utrecht West	3	-123	-123	-123	-123
11 Ferm Werk (dekking indexatie algemene uitkering)	3	-	-	-	-
12 Recreatieschap Stichtse Groenlanden (dekking indexatie algemene uitkering)	4	-	-	-	-
13 Onderzoeksbudget depot Stadsmuseum Woerden	4	-55	-	-	-
14 Omgevingsdienst Utrecht (dekking indexatie algemene uitkering)	4	-	-	-	-
15 Voorbereidings- en onderzoeksbudget Scholenburch	5	-200	-200	-	-
16 Omgevingsplanwijziging landelijk gebied	6	-60	-160	-100	-
17 Omgevingsprogramma Omgevingskwaliteit	6	-43	-43	-	-
18 Poort van Woerden	6	-700	-450	-	-
19 OZB extra inkomsten	7	820	820	820	820
20 Besparing brandverzekering gemeentelijke gebouwen	divers	100	100	100	100
Subtotaal aanvragen Kadernota (noodzakelijk)		-707	-155	598	708
Begrotingssaldo ná aanvragen Kadernota 2027 (noodzakelijk)		-1.829	-2.496	-1.095	-985

1 Veiligheidsregio Utrecht

Indexering van de deelnemersbijdrage op basis van loon- en prijsontwikkelingen en het gekozen toekomstscenario "Op orde".

2 Aanbesteding gemeentelijke websites

Het contract voor de gemeentelijke websites loopt af. De aanbesteding voor de websites van Woerden en Oudewater moet in 2027 afgerond zijn.

3 Databeheer Programma's & Projecten

De prijzen voor de licenties van software stijgen sneller dan de reguliere indexatie. Daarnaast is het noodzakelijk om een extra licentie af te nemen tot de landelijke standaard voor bestekken en de kostencalculator.

4 Arbo & Gezondheid: uitvoeren nulmeting + onderzoek

De handhaving op wet- en regelgeving voor arbeidsomstandigheden bij uitvoerend werk is afgelopen jaren geïntensiveerd. De arbeidsinspectie vraagt steeds vaker om bewijs voor een juiste naleving. Samen met HR (administratieve deel) trekken we op om een nul-meting en onderzoek uit te voeren naar de huidige situatie. Het inschakelen van externe expertise is hiervoor noodzakelijk. Als eindresultaat volgt een adviesrapportage met aanbevelingen en risicobeoordeling.

5 Beheermedewerker openbare verlichting

Dit betreft formatie voor coördinatie en aansturing van de werkzaamheden voor openbare verlichting die in eigendom van de gemeenten is gekomen. Een deel van de kosten wordt doorbelast aan de gemeente Oudewater.

6 Afvalinzameling voor Oudewater + extra exploitatiekosten

Met ingang van 1-1-2027 gaat gemeente Woerden de afvalinzameling voor Oudewater verzorgen.

7 Toegenomen kosten afval & reiniging

Dit is een autonome ontwikkeling als gevolg van de toename van het bijplaatsen van afval. Op doordeweekse dagen rijden serviceauto's rond om het bij geplaatste afval op te halen en af te voeren. De kosten worden gedekt door de afvalstoffenheffing.

8 Digitale afvalpas

We willen onze inwoners de mogelijkheid bieden om hun afvalpas digitaal toe te voegen aan de bestaande afvalapp. Fysieke afvalpassen worden verloren of onbruikbaar. De verwachting is dat de digitale afvalpas de dienstverlening verbetert en voldoet aan de wensen van een deel van de inwoners.

9 GR Sociaal Domein Utrecht West

De invoering van de GR SD UW leidt tot incidentele kosten voor de gemeente Woerden. Deze kosten hebben betrekking op de implementatie van de nieuwe organisatie en werkwijze.

10 GR Sociaal Domein Utrecht West

De invoering van de GR SD UW leidt naar verwachting tot extra structurele kosten voor de gemeente Woerden. De basis wordt gevormd door de begroting van Inkoop Monitoring Utrecht West vermindert met de bestaande kosten voor IMUW.

11 Ferm Werk

Dit betreft de doorwerking van de CAO en prijsstijgingen.

12 Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Betreft de indexering van de deelnemersbijdrage. Die stijgt van € 255.619 naar € 267.312 euro. De indexatie die het recreatieschap aanhoudt is 3,56%. Dit is een compromis tussen de verwachte indexatie van het gemeentefonds 2027 (volgens het recreatieschap 2,35%) en de indexatie op overheidslonen (5,1%). De deelnemende gemeenten hebben gevraagd om de indexatie vast te stellen op 2,5% maar in de conceptprogrammabegroting is 3,56% opgenomen. Mocht de lagere indexatie toch nog worden toegepast zou dat een deelnemersbijdrage van € 262.009 betekenen.

13 Onderzoeksbudget depot Stadmuseum Woerden

Bij de renovatie van het gemeentehuis is er geen ruimtevraag opgenomen voor het depot van het Stadmuseum. De collectie heeft een tijdelijk onderkomen gehuurd bij een lokale ondernemer. Deze heeft echter de huur opgezegd, zodat het tijdelijke depot elders definitief gehuisvest moet worden. Er is budget nodig voor onderzoek en het opstellen van een programma van eisen.

14 Omgevingsdienst Utrecht

Indexering van de deelnemersbijdrage op basis van loon- en prijsontwikkelingen.

15 Voorbereidings- en onderzoeksbudget Schulenburg

In 2025 heeft een onderzoek plaats gevonden. Op basis van dit onderzoek is een raadsvoorstel opgesteld om te komen tot een sloop-nieuwbouw scenario. Om dit verder uit te werken is budget benodigd om ambtelijke uren te kunnen dekken.

16 Omgevingsplanwijziging landelijk gebied

De gemeente heeft de wettelijke verplichting om uiterlijk 2031 een voltooid omgevingsplan te hebben. Voor het landelijk gebied moeten de gemeentelijke regels aangepast worden op basis van nieuwe Rijks- en provinciale (instructie)regels. Er moet een inventarisatie plaatsvinden van de huidige activiteiten in het landelijk gebied (bijv. wonen, werken, agrarisch), zodat deze, indien wenselijk en mogelijk, kunnen worden verwerkt in het omgevingsplan. Voorafgaand aan besluitvorming dient participatie plaats te vinden en moeten verschillende onderzoeken worden uitgevoerd, waaronder een milieueffectrapportage (MER).

17 Omgevingsprogramma Omgevingskwaliteit

Tijdens het opstellen van het Omgevingsprogramma Omgevingskwaliteit is gebleken dat een uitvoeringstoets een onmisbaar onderdeel is. In het beleid willen we procesafspraken opnemen over de wijze waarop de uitvoering georganiseerd wordt, zodat beleid en uitvoering goed op elkaar afgestemd zijn. Dit was geen onderdeel van de lopende opdracht.

18 Poort van Woerden

Het programma Poort van Woerden biedt de integrale aansturing van de grootschalige gebiedsontwikkeling aan de zuidkant van het spoor in Woerden. De ontwikkeling van de deelgebieden kennen hun eigen financiering via een gebiedsfonds of een grondexploitatie.

19 OZB extra inkomsten

De voorgestelde indexering van de opbrengsten van de OZB van 4,1% leidt tot structureel hogere inkomsten.

20. Besparing brandverzekering gemeentelijke gebouwen

De aanbesteding van de brandverzekering leidt tot een voordeel in de kosten.

AANVULLENDE DEKKINGSBRONNEN VOOR EEN SLUITENDE BEGROTING

Om het tekort ná aanvragen voor de Kadernota 2027 te dekken zijn een onderstaand de verschillende dekkingsbronnen beschreven.

Omschrijving (+/+ = voordelig, -/- is nadelig) (Bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo ná aanvragen Kadernota 2027 (noodzakelijk)	-1.829	-2.496	-1.095	-985
Dekkingsbronnen				
1 Voordeel op leges burgerzaken	100	100	100	100
2 Indexatie algemene uitkering	BN	BN	BN	BN
3 Verhoging - indexatie begroting	BN	BN	BN	BN
4 Stelpost prijsindex	10	10	10	10
5 Algemene reserve	1.175	653	100	-
6 Afvalstoffenheffing	35	5	5	5
7 Niet doorvoeren van de bij de begroting 2026 voorgestelde aanvullende storting in de bestemmingsreserve nieuwbouw zwembad(en) in 2027 met het oog op het teruglopend meerjarenperspectief	1.500	-	-	-
Totaal dekkingsbronnen	2.820	768	215	115
Begrotingssaldo ná inzet dekkingsbronnen = saldo Kadernota 2025	991	-1.728	-880	-870

EINDCONCLUSIE GEPRESENTEERD MEERJAREN-PERSPECTIEF 2027 – 2030

Om te voldoen aan de eisen die de provincie stelt met betrekking tot de begroting en het meerjarenperspectief dient minimaal het eerste begrotingsjaar sluitend te zijn. Als daaraan voldaan wordt, blijft gemeente Woerden onder het reguliere repressieve toezicht vallen.

De uitkomsten uit de Meicirculaire gemeentefonds 2026 kunnen ook nog bijdragen aan een verbetering van de begrotingssaldi.

KADERSTELLING OP DE INVESTERINGEN EN SCHULDQUOTE

TOELICHTING KADERSTELLING OP DE INVESTERINGEN EN SCHULDQUOTE

Financiële verordening

In de Financiële Verordening 2025 is een signaleringswaarde/streefwaarde voor de schuldquote vastgesteld. Voor de schuldquote gelden als basis de volgende signaleringswaarden:

- Signaleringswaarde 1: 130%
- Signaleringswaarde 2: 150%

Ontwikkeling schuldquote

In de Jaarstukken 2025 komt de netto schuldquote uit op 76%. Bij de Jaarstukken 2024 was de netto schuldquote nog 90%. De ontwikkeling van de schuldquote geeft enige ruimte in de investeringsplanning.

Methodiek “investerings in balans”

In 2023 hebben de raad en het college een methodiek uitgewerkt om de schuldquote te beheersen. De methodiek gaat uit van een investeringsplafond, dat jaarlijks wordt berekend. Daarnaast mag de schuldquote tot en met 2030 niet boven de 130% uitkomen.

De investeringen worden gesplitst in onvermijdelijke, terugkerende (cyclische) en éénmalige investeringen. Voor het doorschuiven van investeringen is de afspraak dat cyclische investeringen niet worden doorgeschoven, tenzij. En dat éénmalige investeringen maximaal twee keer mogen worden doorgeschoven, mits.

Cyclische investeringen zijn in ieder geval

- investeringen in de buitenruimte op basis van een meerjarig investeringsprogramma, waarbij het door de raad te bepalen onderhoudsniveau leidend is en waarbij rekening wordt gehouden met de totale kosten van het actief gedurende de gehele gebruiksduur;
- investeringen in onderwijshuisvesting volgens het vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (IHP);
- investeringen in gebruiksmiddelen, zoals laptops, telefoons en het wagenpark.

Realisme in de kasstroomplanning

Om een realistische inschatting te kunnen maken van de liquiditeitsbehoefte en de ontwikkeling van de schuldquote was het uitgangspunt om voor de goedgekeurde kredieten uit te gaan van uitgaven over twee jaar (50%-50%). Waarbij over de uitgaven in het eerste jaar in het tweede jaar rente toegerekend wordt als vergoeding voor het kapitaalbeslag.

Echter, bij de actualisatie van de investeringsplanning in 2026 blijkt dat de lopende investeringen (doorgeschoven vanuit 2025 en gevoteerd voor 2026) vrijwel het volledige investeringsplafond voor 2027 beslaan. We stellen daarom voor om ten behoeve van de kasstroomplanning de aangevraagde nieuwe investeringen voor 2027 volledig toe te rekenen aan 2028, de nieuwe investeringen voor 2028 toe te rekenen aan 2029, enzovoort en daarmee af te wijken van het bovengenoemde uitgangspunt.

Met ingang van 2025 vragen we de organisatie tenminste driemaal per jaar om een actualisatie van de verwachte uitgaven in de verschillende kalenderjaren. Hierdoor zal het realisme in de kasstroomplanning toenemen.

Nieuwe kredieten 2027

Om noodzakelijke werkzaamheden niet te belemmeren zullen we bij de Begroting 2027-2030 de raad vragen om in ieder geval de kredieten voor de cyclische investeringen voor 2027 te voteren. De cyclische kredieten die voor 2026 zijn toegekend worden bij de jaarrekening 2026 afgesloten, ook als ze niet volledig zijn ingezet. Met deze werkwijze voorkomen we stapeling van kredieten.

INVESTERINGSPLAFOND

De omvang van het investeringsplafond is als volgt berekend:

Berekening investeringsplafond (Bedragen x € 1.000)	2026	2027 e.v.
1 Begrotingssaldo	-	-
2 + vaste storting in de algemene reserve (geen uitgaven)	0	0
3 + afschrijvingskosten (geen uitgaven)	13.500	14.600
4 + 3% van de totale baten (excl. reserves) - 'inflatiebijstelling'	5.700	6.000
5 + 4,1% van de totale baten (excl. reserves) - toegestane stijging schuldquote	11.800	11.800
Toegestane investeringsplafond	31.000	32.400

Ad 1

Een positief begrotingssaldo kan ingezet worden voor het doen van investeringen. Vooralsnog is de verwachting dat we de komende jaren geen (ruim) positief begrotingssaldo hebben, en dat we dus uitgaan van een begrotingssaldo van nihil.

Ad 2

De jaarlijkse storting in de Algemene Reserve van € 2 miljoen is wel onderdeel van het begrotingssaldo, maar is geen uitgaande kasstroom. Dit bedrag kan daarom ingezet worden om investeringen te doen. Vanaf 2026 wordt voorgesteld deze storting te schrappen. Daarmee is dit bedrag dus ook niet meer beschikbaar voor de investeringsruimte.

Ad 3

De afschrijvingskosten zijn wel onderdeel van het begrotingssaldo, maar zijn geen uitgaande kasstroom. Dit bedrag kan daarom ingezet worden om investeringen te doen.

Ad 4

Omdat de begrotingsomvang jaarlijks stijgt, met name door inflatie maar ook door toegenomen taken, kan de schuld ook verhoudingsgewijs meestijgen. De schuldquote (netto schuld gedeeld door totale baten) blijft dan stabiel.

Ad 5

Bij de berekening van het schuldenplafond in 2023 is gerekend dat de schuldquote vanaf 1 januari 2023 (107%) jaarlijks met ongeveer 3% mag stijgen, om per ultimo 2030 op 130% uit te komen.

Het investeringsplafond is voor 2026 € 31 miljoen en voor 2027 en verder € 32,4 miljoen. Het investeringsplafond is niet in beton gegoten, maar wordt jaarlijks herijkt. In afzonderlijke jaren kan het investeringsniveau dus hoger liggen, zolang wij maar blijven koersen op een schuldquote die per ultimo 2032 niet hoger mag uitkomen dan 130%.

INVESTERINGSPLANNING TOT EN MET 2026

Boeggolf

Bij de jaarrekening 2025 is voorgesteld om een bedrag van € 31,5 miljoen aan bruto investeringskredieten die nog niet zijn besteed door te laten lopen naar 2026. Dit zijn bruto kredieten, dus zonder bijdragen van derden (subsidies) of inkomsten uit verkoop.

In de investeringsplanning bij de begroting 2026 € 20,5 miljoen aan kredieten gevoteerd. Daarnaast is voor € 3,7 miljoen aan investeringen gereserveerd, waarvoor nog een separaat raadsvoorstel komt.

Van de tot en met 2026 gevoteerde investeringen is de verwachting dat er € 22 miljoen wordt uitgegeven in 2026 en € 30 miljoen doorschuift naar 2027 en verder.

INVESTERINGSPLANNING TEN OPZICHTE VAN INVESTERINGSPLAFOND EN SCHULDQUOTE

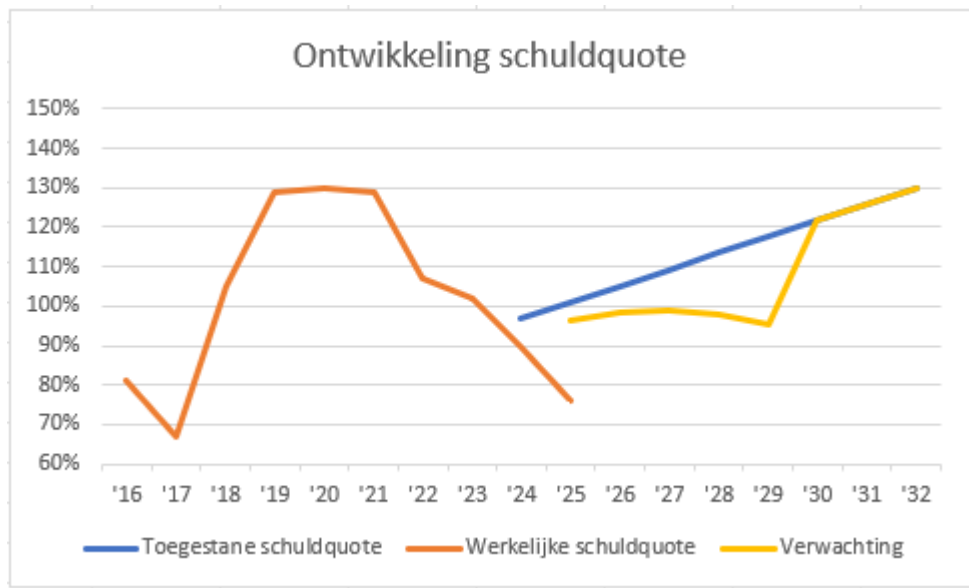
Voor de jaren 2027 – 2030 wordt in totaal € 80 miljoen aan nieuwe investeringskredieten opgevoerd. Hiervan is € 74 miljoen bestemd voor noodzakelijke, cyclische investeringen en € 6 miljoen voor incidentele investeringen.

Met de werkwijze zoals beschreven onder “realisme in de kasstroomplanning” hierboven geeft dit samengevat het volgende beeld:

Bedragen (x € 1,0 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Totaal
Boeggolf + Investeringsplanning 2026	22,0	28,2	2,0				52,2
Investeringsplanning 2027 - cyclisch			20,7				20,7
Investeringsplanning 2028 - cyclisch				21,9			21,9
Investeringsplanning 2029 - cyclisch					17,5		17,5
Investeringsplanning 2030 - cyclisch						14,2	14,2
Investeringsplanning 2027 - niet-cyclisch			3,6				3,6
Investeringsplanning 2028 - niet-cyclisch				0,3			0,3
Investeringsplanning 2029 - niet-cyclisch					1,9		1,9
Investeringsplanning 2030 - niet-cyclisch						0,0	0,0
Totaal investeringen	22,0	28,2	26,3	22,2	19,4	14,2	118,1
Investeringsplafond	31,0	32,4	32,4	32,4	32,4	32,4	
Over-/ onderschrijding investeringsplafond (+/- = ruimte, +/- is overschrijding)	9,0	4,2	6,1	10,2	13,0		
Cumulatieve over-onderschrijding investeringsplafond	9,0	13,2	19,3	29,5	42,5		

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling in schuldquote in de afgelopen jaren weergegeven samen met de verwachte toekomstige ontwikkeling. In deze prognose hanteren we het uitgangspunt dat de

exploitatiebegroting sluitend is.

Het verloop van de werkelijke schuldquote geeft de komende jaren voldoende ruimte om de noodzakelijke investeringen uit te voeren.

OVERIGE UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2027

Bij het opstellen van de Begroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 hanteren wij de volgende uitgangspunten:

Omslagpercentage

De omslagrente geeft aan welke rentepercentage wordt toegerekend aan de activa. Het percentage wordt berekend op basis van de raming van de netto door de gemeente te betalen rente op leningen en de totale boekwaarde van de vaste activa van de gemeente. Het berekende percentage wordt afgerond met maximaal 0,5%. De omslagrente wordt opgenomen in de paragraaf Financiering.

Renteontwikkelingen

Er zijn veel factoren van invloed op de ontwikkeling van de rente. Vraag en aanbod op de geldmarkt, het beleid van de centrale banken en geopolitieke ontwikkelingen. Tot en met 2022 was er een periode sprake van historisch lage rente. Oplopende inflatie en de inval in Oekraïne heeft tot medio 2024 geleid tot een stapsgewijze verhoging van de rente. Daling van de inflatie heeft daarna geleid tot een stapsgewijze verlaging van de rente. Sinds medio 2025 wordt de rente in Europa stabiel gehouden. Voor de Begroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 hanteren we voor nieuwe leningen een rentepercentage van 3,5%.

Loonkosten en subsidies

De loonkosten worden geïndexeerd op basis van de geldende Cao Gemeenten 2025-2027. Voor de jaren 2028-2030 wordt een stelpost opgenomen op basis van de verwachte compensatie loon- en prijsontwikkeling vanuit de algemene uitkering gemeentefonds. De te verstrekken subsidies worden geïndexeerd met 4,1%.

Overige kosten

De exploitatiebudgetten worden niet geïndexeerd. Voor onontkoombare ontwikkelingen wordt op basis van de verwachte compensatie loon- en prijsontwikkeling vanuit de algemene uitkering gemeentefonds een stelpost opgenomen. Bij de voorjaarsrapportage kan de onontkoombare ontwikkeling ten laste van de stelpost verwerkt worden.

Gemeentelijke belastingen en heffingen

Met ingang van de Begroting 2025 worden de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en heffingen geïndexeerd op basis van de publicatie van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2026 van het Centraal Planbureau (CPB), dat op 12 maart 2026 is gepubliceerd. Het betreft een gewogen gemiddelde van loonkosten (60%), materiële kosten (20%) en investeringen (20%).

Loonkosten op basis van de loonvoet sector overheid 4,2%

Overige materiële kosten op basis van de prijs materiële overheidsconsumptie/imoc 2,1%

Investerings op basis van de prijs bruto overheidsinvesteringen/iboi 2,3%

Gewogen gemiddelde 3,4%.

Hierbij moet wel een correctie gedaan worden op de indexatie van 2026, omdat in het CEP ook een bijstelling van het lopende jaar plaatsvindt. Op basis van het gewogen gemiddelde, zoals ook hierboven weergegeven, is het voorstel om de OZB en heffingen te verhogen met 3,4% en een correctie van 0,7% toe te passen voor de bijstelling van de indexaties voor 2026 volgens het CEP. De OZB en heffingen worden dan dus geïndexeerd met 4,1%. Een uitzondering vormen de parkeertarieven, die meer dan 100% kostendekkend zijn; het voorstel is om in 2027 hierop geen index door te voeren.

Kerncijfers CEP 2027	2023	2024	2025	Totaal 2026 2023-2025	2026	2026 2027 bijgesteld	2027
Loonvoet sector overheid	5,7	6,4	4,4	16,5	2,0	3,1	4,2
Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)	4,1	2,9	2,2	9,2	2,1	2,6	2,1
Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	4,4	3,0	2,0	9,4	3,0	2,8	2,3
Gemiddeld *	5,1	5,0	3,5	13,6	2,2	2,9	3,4
Indexatie o.b.v. CPI **	6,4	6,5	2,8	14,7	3,2	3,2	3,3

* 60% Loonvoet, 20% materiële overheidsconsumptie en 20% investeringen, conform indexatie van Algemene Uitkering

** De OZB 2024 is na amendering geïndexeerd met 6,5% i.p.v. 8,0%.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 MEERJAREN INVESTERINGSPLANNING 2027 - 2030

In onderstaande tabel zijn alle investeringen, zowel de cyclische als de niet-cyclische investeringen opgenomen voor de jaren 2027-2030.

INVESTERINGEN 2027-2030 (Bedragen x € 1.000)

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2027 (Bedragen x € 1.000)	Progr.	Jaar	Investering	Afschr.	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Bedrijfsvoering									
Data center 2027	ovh.	2027	565	3		565			
Netwerk 2027	ovh.	2027	184	5		184			
Aanschaf devices 2027	ovh.	2027	574	3		574			
Openbare Ruimte									
Renovatie verhardingen Frans Halsstraat e.o. 2027	2	2027	1.000	25			1.000		
Renovatie verhardingen Jaap Bijzerweg 2027	2	2027	200	25			200		
Renovatie verhardingen Madeliefweide 2027	2	2027	1.006	25			1.006		
Vervanging verhardingen 2027 Polderbaan	2	2027	1.070	40			1.070		
Groenvoorzieningen 2027	2	2027	700	20			700		
Civiele kunstwerken 2027	2	2027	253	25			253		
Oevers en beschoeiingen 2027	2	2027	126	25			126		
Openbare verlichting 2027 (armaturen)	2	2027	391	20			391		
Openbare verlichting 2027 (masten)	2	2027	465	40			465		
Speelvoorzieningen 2027	2	2027	90	12			90		
Vorbereiding vervanging Groepenbrug	2	2027	200	25			200		
Masterplan Kern Kamerik (voorbereidingskrediet)	2	2027	250	25			250		
Reconstructie Kamerik zuid oost (uitvoering)	2	2027	685	40			685		
Bomen Kamerik zuid oost (bomen)	2	2027	60	20			60		
Sport									
Kunstgrasmat vervangen toplaag veld 2 VEP SBR	5	2027	425	15			425		
Kunstgrasmat vervangen toplaag veld 3 SCW SBR	5	2027	425	15			425		
Ver. div. voorz (beregen/ ballenvang/ hekken)-Sportlust	5	2027	64	30			64		
MHCW, veld 2 complete renovatie + drainage en vervangen sporttechnische laag lava rubber. (oude uit 2014)	5	2027	850	12			850		
Wagenpark									
vervanging 00-BJZ-3 mercedes (Grijsteam)	2	2027	80	10			80		
vervanging 02-BJZ-3 (Bomenteam)	2	2027	80	10			80		
vervanging 03-BJZ-3 (Bomenteam)	2	2027	80	10			80		
vervanging 01-BJZ-3 mercedes, enkele cabine (Bomenteam)	2	2027	80	10			80		
Snippermachine LGZ-04-H (Bomenteam)	2	2027	65	10			65		
vervanging 72-WJ-VZ AHW hekkenkar groot / auto ambulance groot (wijkonderhoud)	2	2027	16	15			16		
Begraven									
Investerings begraafplaatsen (paden t Spijck en meubilair Rijnhof/Meeuwenlaan)	2	2027	50	20			50		

INVESTERINGEN 2027-2030 (Bedragen x € 1.000)

vervanging V-050-FR, (begraafplaatsen)	2	2027	88	10	88
Onderwijsinvesteringen					
Vernieuwing school Jorai - voorbereiding annuitair	5	2027	368	50	368
Vernieuwing St BAVO school - verhoging krediet ivm indexering en nadere uitwerking PVE	5	2027	2.200	50	2.200
Vernieuwing Jan de Bakkerschool	5	2027	288	50	288
Riolering, conform het nieuwe GWP					
Vrijvervalriolering 2027	2	2027	2.522	40	2.522
Reconstructie Berken- en Prunuslaan riooldeel 2027	2	2027	560	40	560
Reconstructie Kamerik zuid Oost (voorbereidingskrediet riooldeel 2027)	2	2027	985	40	985
Reconstructie Bloemenkwartier Noord (voorbereidingskrediet riooldeel 2027)	2	2027	460	40	460
Reconstructie Zegveld West (voorbereidingskrediet riooldeel 2027)	2	2027	160	40	160
Reconstructie van Teylingenweg (voorbereidingskrediet riooldeel 2027)	2	2027	40	40	40
Vervanging en renovatie rioolgemaal	2	2027	276	15	276
Duikers en drainage (bruto investering 590 k daarvan 330 k subsidie Impuls water)	2	2027	260	40	260
vervanging 83-BJG-8 tankauto riool	2	2027	80	10	80
Uitvoeringsplan KbOR	2	2027	596	40	596
Afval & Reiniging					
Vervanging verzamelcontainers	2	2027	200	10	200
Vervanging kliko,s/mini-containers jaarschijf 2027	2	2027	53	10	53
40m3 container milieustraten	2	2027	20	15	20
Vervanging V-249-VX multifunctioneel - calamiteiten (afval)	2	2027	60	10	60
Volvo/ kraanwagen ondergronds (81-BJH-6)	2	2027	370	10	370
Huisvuilvrachtauto (3 stuks)	2	2027	1.050	8	1.050
Vervangen Hulpstuk 3-Haken tbv Haak/kraan auto (2 stuks)	2	2027	40	10	40
Niet-cyclische investeringen					
Ontsluiting Kassengebied Harmelerwaard		2027	2.824	n.t.b.	2.824
Aanpak Wagenstraat 2027 (voorbereidingskrediet)		2027	350	25	350
Toekomst Stadserf (voorbereidingskrediet) 2027		2027	300	25	300
Groenblauwe As (quickwins) 2027		2027	100	25	100
Totaal jaarschijf 2027			24.283	0	24.283

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2028 (Bedragen x € 1.000)	Progr.	Jaar	Investering	Afschr.	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Bedrijfsvoering									
Data center 2028	ovh.	2028	65	3			65		
Netwerk 2028	ovh.	2028	59	5			59		
Devices 2028	ovh.	2028	65	3			65		

INVESTERINGEN 2027-2030 (Bedragen x € 1.000)

Plotter/scanner	ovh.	2028	30	5	30
Openbare Ruimte					
Renovatie verhardingen 2028	2	2028	2.206	25	2.206
Vervanging verhardingen 2028	2	2028	1.339	40	1.339
Groenvoorzieningen 2028	2	2028	700	20	700
Civiele kunstwerken 2028	2	2028	453	25	453
Oevers en beschoeiingen 2028	2	2028	126	25	126
Openbare verlichting 2028 (armaturen)	2	2028	391	20	391
Openbare verlichting 2028 (masten)	2	2028	465	40	465
Speelvoorzieningen 2028	2	2028	55	12	55
Reconstructie Willem Alexanderlaan (voorbereidingskrediet verhardingsdeel 2028)	2	2028	210	40	210
Reconstructie Bloemenkwartier Noord (voorbereidingskrediet verhardingsdeel 2028)	2	2028	120	40	120
Reconstructie Zegveld West (voorbereidingskrediet verhardingsdeel 2028)	2	2028	80	40	80
Uitvoering vervanging Groepenbrug	2	2028	1.200	25	1.200
Sport					
SC Woerden Toplaag renovatie veld 4	5	2028	500	15	500
SC Woerden veld 3 toplaag renovatie SBR	5	2028	425	15	425
SC Woerden vervangen ballenvangers/hekken gehele accommodatie	5	2028	310	25	310
Sportlust, veld 5, toplaagrenovatie	5	2028	50	15	50
Sportlust, veld 5 drainage	5	2028	55	30	55
Toplaag renovatie Sportlust veld 6 SBR	5	2028	440	15	440
Renovatie natuurgrasveld Reflex + drainage	5	2028	88	15	88
Sportvelden toplaagrenovatie Siveo SBR	5	2028	500	15	500
Renovatie natuurgrasveld 4 VEP	5	2028	105	15	105
Wagenpark					
Vervangen H-014-F (Bomenteam)	2	2028	40	8	40
Vervangen V-293-NG (Grijsteam)	2	2028	65	10	65
Vervangen 41-BKH-9 (Sportvelden)	2	2028	65	10	65
Vervangen WZ-DL-60 Ansems aanhangwagen	2	2028	10	20	10
Vervangen VHV-69-G (Bomenteam)	2	2028	40	8	40
Vervangen Hoogwerker Hybride (Bomenteam)	2	2028	120	8	120
Compressor compleet vaste opstelling (garage)	2	2028	15	25	15
Begraven					
Investeringsbegraafplaatsen	2	2028	150	20	150
Aula Rijnhof begraafplaats	2	2028	2.500	40	2.500
Onderwijsinvesteringen					
Vernieuwing school Jorai uitvoering (80%) (annuitair)	5	2028	2.452	50	2.452
Vernieuwing school Jan de Bakker uitvoering (annuitair)	5	2028	432	50	432
Riolering, conform het nieuwe GWP					
Vrijvervalriolering	2	2028	3.427	40	3.427
Reconstructie van Teylingenweg (uitvoeringskrediet riooldeel 2028)	2	2028	270	40	270

INVESTERINGEN 2027-2030 (Bedragen x € 1.000)

Reconstructie Willem Alexanderlaan (voorbereidingskrediet riooldeel 2028)	2	2028	450	40		450
Vervanging en renovatie rioolgemalen	2	2028	276	15		276
Duikers en drainage	2	2028	260	40		260
Uitvoeringsplan KbOR	2	2028	196	40		196
Vervangen 02-BLD-9 fuso (riool)	2	2028	75	10		75
Afval & Reiniging						
Vervanging verzamelcontainers	2	2028	200	10		200
Vervanging klike, s/mini-containers jaarschijf 2027	2	2028	53	10		53
40m3 Container milieustraten	2	2028	20	15		20
Vervangen 22-BPZ-7 Huisvuilauto	2	2028	350	8		350
Vervangen Hogedruksput vaste opstelling, reinigen achterladers en voertuigen	2	2028	15	15		15
Vervangen 00-BLG-3 haak/kraanwagen (Inzameling)	2	2028	370	10		370
Niet-cyclische investeringen						
Groenblauwe As (quickwins) 2028		2028	300	25		300
Totaal jaarschijf 2028			22.188		0	0
					22.188	0
						0

OMSCHRIJVING JAARSCHIJJ 2029 (Bedragen x € 1.000)	Progr.	Jaar	Investering	Afschr.	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Bedrijfsvoering									
Netwerk 2029	ovh.	2029	81	5					81
Devices 2029	ovh.	2029	513	3					513
Openbare Ruimte									
Renovatie verhardingen 2029	2	2029	2.206	25				2.206	
Reconstructie Bloemenkwartier Noord (uitvoeringskrediet verhardingsdeel 2029)	2	2029	1.650	40				1.650	
Reconstructie Zegveld West (uitvoeringskrediet verhardingsdeel 2029)	2	2029	100	40				100	
Groenvoorzieningen 2029	2	2029	700	20				700	
Civiele kunstwerken 2029	2	2029	453	25				453	
Oevers en beschoeiingen 2029	2	2029	126	25				126	
Openbare verlichting 2029 (armaturen)	2	2029	391	20				391	
Openbare verlichting 2020 (masten)	2	2029	465	40				465	
Speelvoorzieningen 2029	2	2029	55	12				55	
Sport									
Renovatie natuurgrasveld 3 Sportlust	5	2029	50	15				50	
Toplaag renovatie veld 1 Sportlust	5	2029	500	12				500	
Toplaag renovatie veld 2 Sportlust	5	2029	420	12				420	
Vervanging ballenvangers SCH 44 veld 4 en 5	5	2029	30	25				30	
Toplaag renovatie MHCW veld 1	5	2029	260	15				260	
Toplaag renovatie MHCW veld 4	5	2029	390	15				390	
Wagenpark									
Nader te bepalen 2029	2	2029	500	8				500	
Vervangen Veegmachine (electrisch) T-88-GXT (A&R)	2	2029	250	8				250	

INVESTERINGEN 2027-2030 (Bedragen x € 1.000)

Vervangen Knijper (hulpstuk, 80 cm breed)) Haak /kraan auto (2 stuks)	2	2029	15	25		15
Vervangen 76-BNL-3 Fuso Canter (inrichting voor borden met laadkraan) (Grijsteam)	2	2029	80	10		80
Begraven						
Kiefer Boki grafdeelfmachine TTR-16-Z	2	2028	125	10		125
Onderwijsinvesteringen						
Vernieuwing school Jan de Bakker, uitvoering	5	2029	2.880	50		2.880
Nader te bepalen 2029	5	2029	300	50		300
Riolering, conform het nieuwe GWP						
Vrijvervalriolering 2029	2	2029	0	40		0
Vervanging en renovatie rioolgemalen 2029	2	2029	276	15		276
Duikers en drainage 2029	2	2029	260	40		260
Uitvoeringsplan KbOR 2029	2	2029	196	40		196
Reconstructie Bloemenkwartier Noord (uitvoeringskrediet riooldeel 2029)	2	2029	2.980	40		2.980
Reconstructie Zegveld West (uitvoeringskrediet riooldeel 2029)	2	2029	1.225	40		1.225
Afval & Reiniging						
Vervangen Roll-packer 1 en 2 A&R (twee stuks) 2029	2	2029	58	8		58
Niet-cyclische investeringen						
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed		2029	1.500	25		1.500
Omvormen woonstraten naar elementenverharding		2029	250	n.t.b.		250
Groenblauwe As (quickwins) 2029		2029	100	25		100
Totaal jaarschijf 2029			19.385		0	0
					0	0
					0	19.385
						0

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2030 (Bedragen x € 1.000)	Progr.	Jaar	Investering	Afschr.	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Bedrijfsvoering									
Netwerk 2030	ovh.	2030	565	5					565
Devices 2030	ovh.	2030	628	3					628
Meubilair 2030	ovh.	2030	802	10					802
Openbare Ruimte									
Renovatie verhardingen 2030	2	2030	2.206	25					2.206
Vervanging verhardingen 2030	2	2030	1.749	40					1.749
Groenvoorzieningen 2030	2	2030	700	20					700
Civiele kunstwerken 2030	2	2030	453	25					453
Oevers en beschoeiingen 2030	2	2030	126	25					126
Openbare verlichting 2030 (armaturen)	2	2030	391	20					391
Openbare verlichting 2030 (masten)	2	2030	465	40					465
Speelvoorzieningen 2030	2	2030	55	12					55
Sport									
Vep, veld 5 toplaag renovatie, wetraconstructie	5	2030	66	15					66
Renovatie toplaag kunstgras Athloi	5	2030	25	15					25

INVESTERINGEN 2027-2030 (Bedragen x € 1.000)

Renovatie natuurgrasveld 3 Siveo	5	2030	50	15	50			
Sportlust accommodatie asfalt paden/riolering/putten	5	2030	230	50	230			
VEP accommodatie asfalt paden/riolering/putten	5	2030	230	50	230			
SCH accommodatie asfalt paden/riolering/putten	5	2030	230	50	230			
SDO accommodatie asfalt paden/riolering/putten	5	2030	17	50	17			
MHCW accommodatie paden/riolering/putten	5	2030	63	50	63			
Siveo veld 2 toplaagrenovatie	5	2030	52	17	52			
Clytoneus toplaagrenovatie natuurgras middenterrein	5	2030	75	15	75			
Wagenpark								
Vervangen VFV-29-D (Wijkonderhoud)	2	2030	45	10	45			
Vervangen TKF-81-K Tractor sportvelden	2	2030	75	10	75			
Begraven								
Onderwijsinvesteringen								
Riolering, conform het nieuwe GWP								
Vrijvervalriolering 2030	2	2030	4.147	40	4.147			
Vervanging en renovatie rioolgemalen 2030	2	2030	276	15	276			
Duikers en drainage 2030	2	2030	260	40	260			
Uitvoeringsplan KbOR 2030	2	2030	196	40	196			
Afval & Reiniging								
Vervangen Roll-packer 3 A&R (één stuks) aandrukken afvalcontainers	2	2030	25	8	25			
Niet-cyclische investeringen								
Totaal jaarschijf 2030			14.202	0	0	0	0	14.202

BIJLAGE 2 AANGEVRAAGDE MIDDELEN 2027 E.V. VOOR NIEUW BELEID - NIET GEHONOREERD

Naast de door het college noodzakelijk geachte extra uitgaven en de voorziene dekking daarvoor, zijn er ook wensen voor nieuw beleid. Deze wensen zijn in onderstaande tabel weergegeven. Omdat er onvoldoende financiële ruimte is, zijn onderstaande aanvragen niet gehonoreerd door het college.

Programma	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
UITGAVEN						
2	Omgevings-programma openbare ruimte	De Omgevingswet en de druk op de openbare ruimte maken het noodzakelijk om integraal en samenhangend te werken aan beleid. Hiervoor moet een integraal omgevingsprogramma openbare ruimte ontwikkeld worden voor diverse thema's in de openbare ruimte. Het omgevingsprogramma is één van de zes voorgestelde omgevingsprogramma's waarin sectoraal beleid samenkomt en afgewogen wordt en wordt gekoppeld aan beheer en onderhoud van de openbare ruimte (IBOR).	200	50	-	-
2	Subsidie zonwering	De wens is om de bestaande subsidieregeling voor klimaatadaptieve maatregelen uitbreiden met zonwering, omdat zonwering een bewezen effectieve methode om hittestress in woningen te voorkomen.	50	50	50	50

Programma	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
2	Nationale Klimaatweek	De Nationale Klimaatweek worden sinds 2021 landelijke georganiseerd. De vrijwilligersorganisatie Zero Waste Woerden organiseert de Klimaatweek in onze gemeente. Zero Waste Woerden vraagt hiervoor een subsidie aan bij de gemeente.	25	25	25	25
2	Ambtelijk opdrachtgever / assetmanager BOR	Aanvullende formatie vanuit de rapportage herijking IBOR.	110	110	110	110
2	Assetbeheerder verhardingen	Aanvullende formatie vanuit de rapportage herijking IBOR.	100	100	100	100
2	Assetbeheerder cultuurtechniek	Aanvullende formatie vanuit de rapportage herijking IBOR.	100	100	100	100
2	Werk-voorbereider / specialist constructies	Aanvullende formatie vanuit de rapportage herijking IBOR.	100	100	100	100
2	Beheer-medewerker constructies	Aanvullende formatie vanuit de rapportage herijking IBOR.	90	90	90	90
2	Beheer-medewerker buitensport	Aanvullende formatie vanuit de rapportage herijking IBOR.	90	90	90	90
2	Gebouwde fietsenstalling en, aanpassingen terrein gemeentehuis	Onderdeel van project nieuwbouw politiekantoor waren aanpassingen aan het terrein van het gemeentehuis. Nu de nieuwbouw niet doorgaat dienen de aanpassingen in aangepaste vorm als nog plaats te vinden. Het gaat om een nieuwe, grote gebouwde fietsenstalling, grotere containerstalling, verhardingen, bomen, hagen/beplanting en meubilair.	115	-	-	-
2	Advieskosten mobiliteit	Bij de afhandeling van verkeersvraagstukken is veelal een nadere onderbouwing noodzakelijk om ruimtelijke en juridische procedures goed te doorlopen. Zonder deze aanvullende analyse lopen projecten of werkzaamheden vertraging op.	25	25	25	25
2	Mobiliteits-onderzoek gemeente Woerden	Het is noodzakelijk om integraal voor Woerden een studie te verrichten naar mobiliteit in de toekomst. Dit vraagt om actualisatie van het onderzoek hoofdwegenstructuur Woerden.	150	-	-	-
3	Onderwijs zorg arrangement / OZA Groep	In lijn met de sturingsmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd wordt aanvullende inzet op het Onderwijs Zorg Arrangement (OZA) voorgesteld. Waar leerlingen eerder individuele maatwerktrajecten kregen, biedt OZA een groepsgerichte aanpak. Dit werkt zowel als afschaling van bestaand maatwerk als preventief voor nieuwe, duurdere trajecten. OZA is geen nieuw experiment, maar een interventie die naadloos aansluit op de landelijke koers van de Hervormingsagenda.	265	265	265	265
4	Transitie Landelijk gebied	Woerden werkt met andere overheden en stakeholders aan de opgaven in het landelijk gebied. We willen ons beleid voor het landelijk gebied actualiseren en de gemeentelijke belangen inbrengen in de gebieds- en polderprocessen. In tegenstelling tot wat in de begroting 2026-2029 is opgenomen draagt de provincie niet bij aan de kosten voor gemeenten.	10	10	10	10
4	Uitvoering Warmteprogramma	In 2050 moeten alle woningen aardgasvrij zijn. Het warmteprogramma is het spoorboekje om Woerden aardgasvrij te gaan verwarmen. De subsidies van de Rijksoverheid zijn niet voldoende om alle kosten te dekken.	1.000	1.200	1.400	1.600
4	Bestemmings-reserve realisatie aardgasvrije wijken	In het warmteprogramma is vastgelegd dat we alle wijken in Woerden aardgasvrij gaan maken. De uitvoering daarvan vraagt om investeringen, met name wanneer gekozen wordt voor de aanleg van een warmtenet. Voor de dekking van de kapitaallasten stellen we voor om een bestemmingsreserve aan te leggen.	500	500	500	500
4	Uitvoering geven aan de opgave sterke economie	Het opstellen van een omgevingsprogramma Stedelijke functies, waarin de ruimtelijke en economische keuzes uit de economische onderbouwing worden vertaald naar concrete maatregelen en afspraken over intensivering, herstructurering, verduurzaming, energievoorziening en vestigingsbeleid.	65	-	-	-
4	Lidmaatschap ROM regio Utrecht	ROM is de regionale ontwikkelingsmaatschappij die innovatie en duurzame groei stimuleert in de provincie Utrecht en de Gooi- en Vechtstreek. We willen er als gemeente voor zorgdragen dat onze ondernemers kunnen profiteren van de ondersteuning en financieringsmogelijkheden die ROM regio Utrecht biedt voor bijvoorbeeld start-ups, scale-ups en innovatief MKB.	55	55	55	55
5	Sportakkoord	Vanaf 2027 krijgen gemeenten geen rijksmiddelen meer voor het Sportakkoord. Om ambities op het gebied van sport, gezondheid en inclusie te realiseren is aanvullend gemeentelijk budget nodig.	32	32	32	32
5	Ontwerpstudie Exercitieveld	Een integrale ontwerpstudie voor de herinrichting van het Exercitieveld geeft inzicht in hoe de uitgevallen bomen kunnen worden heraangeplant in samenhang met ruimte voor evenementen, de erfgoedwaarden, verkeer,	95	-	-	-

Programma	Onderwerp	Toelichting	2027	2028	2029	2030
		ecologie en vraagstukken rondom beheer. Het resultaat is een voorlopig ontwerp met kostenraming. Voor de uitvoering worden later middelen aangevraagd.				
6	Proces optimalisaties projecten & projectmatig werken	Een opdracht vanuit het domeinplan Fysieke Leefomgeving is het werken aan het optimaliseren van het projecten proces en het projectmatig werken. Hiervoor is externe expertise gewenst.	35	35	-	-
6	Maatschappelijke voorzieningen in relatie tot schaalprong woningbouw (onderzoeks-budget)	In een tijdsbestek van 15 jaar bouwen we in Woerden zo'n 8.000 nieuwe woningen. De bewoners van de nieuwe woningen hebben behoefte aan maatschappelijke voorzieningen, zoals zorg, kinderopvang, sport- en spelen, kunst & cultuur en recreatieve voorzieningen. Het is noodzakelijk om in kaart te brengen welke uitbreiding van voorzieningen nodig zijn.	55	-	-	-
6	Groenblauwe As	Bij een positief besluit op het voorstel willen we aan de slag met de Groenblauwe As binnen de Poort van Woerden. Hiervoor wordt een projectteam samengesteld (bestaande uit een projectmanager, een omgevingsmanager, een stedenbouwkundige, een beleidsadviseur en diverse adviseurs) en worden onderzoeks- en ontwerpkosten gemaakt.	350	350	350	350
6	Invoering Vereveningsfonds	Voor de uitvoering en inzet van het beleidsinstrument Vereveningsfonds, zoals opgenomen in het Woonprogramma, is structureel capaciteit nodig.	10	10	10	-
6	Startkapitaal Vereveningsfonds	Wanneer bij nieuwbouw niet aan de norm van 30% sociale woningbouw wordt voldaan, moet de ontwikkelaar een nader te bepalen bedrag per niet-gerealiseerde woning betalen aan de gemeente. De ontvangen bedragen worden gestort in het nieuw in te stellen Vereveningsfonds. Ontwikkelaars die meer sociale woningen bouwen dan de norm kunnen om een bijdrage uit het Vereveningsfonds vragen. Om het Vereveningsfonds goed in te kunnen zetten is het advies om bij het instellen een bedrag van € 600.000 toe te voegen aan het fonds, zodat aanvragen om een uitkering uit het fonds kunnen worden gehonoreerd.	600	-	-	-
6	Uitwerking beleid voor splitsen en woningdelen	Het beleid voor woningdelen en splitsen op basis van het Woonprogramma 2025-2029 moet worden opgesteld en in 2027 ingevoerd. In 2026 wordt gestart met de uitwerking die in 2027 wordt afgerond, waarna het nieuwe beleid wordt ingevoerd.	12	12	-	-
6	Uitvoering zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding	Voor de behandeling van aanvragen op het gebied van zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding vanuit het Woonprogramma is capaciteit nodig.	23	23	23	23
8	Bedrijfs-ongevallen-onderzoeken	Het bedrijfsongevallen-onderzoek omvat het (laten) onderzoeken van gemelde ongevallen, het analyseren van oorzaken, het vaststellen van verbetermaatregelen en het borgen van opvolging. Het uitvoeren van onderzoek na bedrijfsongevallen is een wettelijke verplichting vanuit de Arbwet en essentieel voor goed werkgeverschap.	15	15	15	15
8	Medewerkerstevredenheids-onderzoeken	Het periodiek uitvoeren van een medewerkerstevredenheidsonderzoek geeft waardevolle informatie over hoe de medewerkers kijken naar hun functie, de arbeidsomstandigheden, communicatie, leiderschap, et cetera.	-	25	-	25
Subtotaal aanvragen Kadernota (nieuw beleid)			4.277	3.272	3.350	3.565